

регіонів. В першу чергу, це запит не тільки великого бізнесу, але й суб'єктів середнього та малого бізнесу – основних роботодавців для прогресивних випускників. Але, на жаль, негативний вплив COVID-19 дуже послабив позиції малого і середнього бізнесу в структурі української економіки, що помітно стримує розвиток країни.

Таким чином, розвиток підприємницької культури і компетентностей студентів в закладах вищої освіти починається перш за все з освітньої діяльності. Майбутнє освіти, якому сприяють нові технології навчання, передбачає перехід від таких міжнародних взаємопов'язаних підходів, що підкреслюють мобільність студентів, викладачів і навчальних програм.

Розуміння особливостей студентської підприємницької поведінки, мотивів залучення в підприємництво, факторів, що визначають студентську готовність до самостійного ведення бізнесу, може стати основою для розвитку системи підтримки молодіжного підприємництва. На нашу думку, саме студентське підприємництво дозволить поглибити інтеграцію молоді в бізнес-середовище та стимулювати економічну активність працездатного населення країни.

УДК 37.018.432:37.091.212

С.М. Руденко, канд. філол. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: СТУДЕНТОЦЕНТРИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ І ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ

Модернізація освіти в Україні вимагає студентоцентричного спрямування освітнього процесу, зокрема дистанційного навчання з використанням інтернет-, відеотехнологій та сучасного мультимедійного інтерактивного обладнання. Дистанційна форма поєднує переваги традиційної освіти та віртуальної, коли суб'єкти можуть бути розмежовані у фізичному просторі, а можливо, і в часі. Вона реалізується шляхом передавання й сприйняття інформації у віртуальному просторі, забезпечується спеціальною системою організації навчального процесу, особливою методикою створення навчальних посібників, стратегією викладання, а також використанням електронних або інших комунікаційних технологій. Мета нашої розвідки – розглянути особливості реалізації дистанційного навчання як форми навчання студентоцентричної спрямованості.

Для успішної реалізації дистанційної форми навчання у ЗВО необхідні синергетичні зусилля як програмістів та фахівців у галузі комп'ютерних комунікацій, так і викладачів-предметників, методистів, ознайомих зі специфікою інтернет- та педагогічних технологій, із сучасними тенденціями в системі освіти, концепціями, теоріями, психологічними особливостями взаємодії в мережі. До того ж слід урахувати, що навчальний процес, здійснюваний дистанційно, більш трудомісткий і багатоаспектний порівняно з очним, а інформаційні технології та віртуальне середовище ще не стали загальнокультурною практикою, хоча й мають великий потенціал для розвитку освіти.

Методика використання інтернет-технологій суттєво впливає на відбір викладачем змісту навчального матеріалу та його структурування з огляду на систему текстових гіперпосилань, оскільки модель лінійної форми викладу матеріалу в друкованих виданнях не прийнятна для електронної версії, а багатосторінкові традиційні підручники навіть у віртуальній формі не відповідають вимогам часу. Однак методичні зусилля викладача та створення ним належних умов для віртуальної комунікації не будуть мати очікуваного результату без активної самоорганізації пізнавальної діяльності з боку студента, що зумовлює використання ним усього арсеналу набутих компетенцій: інтелектуальної, емоційної, ціннісно-орієнтованої, поведінкової тощо. Урахування викладачем цих нюансів впливає на формування студентоцентричної спрямованості освітнього процесу через визначення моделі навчання, контролю та оцінювання знань, що сприятиме найефективнішому засвоєнню фахових знань. Психолого-педагогічні особливості дистанційної освіти впливають на специфіку взаємодії у віртуальному середовищі, яка формується кожним студентом індивідуально, постаючи фактором його соціалізації, засобом створення та вирішення психологічних проблем, інструментом формування його нового соціокультурного досвіду.

Багатовимірність дистанційної форми навчання вбирає кілька класифікаційних категорій. Наприклад, за кількісним критерієм дистанційне навчання поділяється на індивідуальне (один – один) та групове (один – кілька; багато – багато; малі групи; пари змінного складу). За критерієм активності учасників визначають пасивне спілкування (інформація надходить від викладача до студента, при цьому студент сприймає її відносно пасивно); активне спілкування (викладач і студент перебувають у постійному взаємообміні інформацією, навчання відбувається в процесі діалогу); інтерактивне спілкування (навчання відбувається в процесі полілогу). У кожному конкретному випадку правильно обрана модель віртуального

освітнього процесу сприятиме збільшенню особистісного інтелектуального потенціалу майбутнього фахівця в обраній галузі, гармонійно поєднуючи його зовнішню та внутрішню психічну діяльність.

Таким чином, дистанційне навчання, убираючи різні педагогічні та інформаційні технології, застосовувані у віртуальному середовищі, дозволяє подолати низку проблем традиційної освіти (прив'язку до місця та часу, недостатню самостійну активність студентів, директивність викладання тощо), максимально розширює аудиторію, дає можливість підвищити якість викладання навчальних дисциплін, задовольнити індивідуальні освітні потреби студентів у набутті обраної кваліфікації та реалізувати свій творчий потенціал.

УДК 378.12:378.4

П.В. Смірнова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ

Початок нового тисячоліття неминує веде науковців світу до пошуку нових філософських пріоритетів освіти, які б відповідали типу глобального суспільства XXI ст.

Гармонізація системи вищої освіти в європейському освітньому просторі та її відлуння в країнах Азії, Африки, Північної та Південної Америки, розвиток міжнародних рейтингів університетів вказують на становлення нового глобального простору вищої освіти, що трансформує сутність сучасних інституцій вищої освіти, їх навчально-наукову діяльність, кількісний і якісний склад студентів, а також політичні рішення відповідальних політиків за розвиток вищої освіти.

Предметом активної дискусії освітян є визначення професійних компетентностей європейського викладача, які стають все більш актуальними в нових умовах регіональної інтеграції та розвитку Європи як суспільства знань. Викладачі, що працюють у країнах ЄС, виховують своїх студентів як майбутніх громадян національних держав та єдиної Європи в цілому. Вони працюють у національному контексті, який вимагає формування національної ідентичності і, разом з тим, повинен слугувати базою для формування транснаціональної свідомості в рамках європейської спільноти.